

beeld van Krugman ook klinkt, het lukt hem niet om iedereen het zwijgen op te leggen. Zo stelt historicus Thomas Woods dat de gunstige economische ontwikkeling in Denemarken juist te danken is aan het bedrijfsleven, niet aan de omvang van de overheid. De Amerikaan wijst daarvoor op de jaarlijkse ranglijst van de Wereldbank.

Ieder jaar brengt het instituut per land in kaart hoe eenvoudig het is voor bedrijven om zaken te doen. Factoren als hoe gemakkelijk het is om een bedrijf te starten, vergunningen te verkrijgen, toegang te krijgen tot elektriciteit en krediet, belasting te betalen en handel te drijven met het buitenland zijn bepalend voor de plaats op de ranglijst.

Op deze lijst prijkt Denemarken op de derde plaats van de 189 landen die de Wereldbank heeft gerangschikt. De Verenigde Staten staan op plaats zeven. Denemarken is dus, ondanks zijn veel grotere overheid, toch aantrekkelijker voor bedrijven dan de Verenigde Staten.

In het jaarlijkse rapport benadrukt de Wereldbank het belang van efficiënte bureaucratie en regels voor ondernemingsbestuur. Deze moeten ondernemerschap en creativiteit onder individuen faciliteren en een atmosfeer creëren die mensen in staat stelt hun volle potentie te benutten. Dat kan vervolgens de levensstandaarden verbeteren.

BELEIDSMATREGELEN

Gezien de onenigheid over de factoren die het economische succes op de lange termijn verklaren, schrijven beide kenners tegengestelde beleidsmaatregelen voor.

Paul Krugman ziet Denemarken niet als voorbeeld voor andere landen vanwege de prestaties uit het recentste verleden. Het herstel van de Deense economie sinds de wereldwijde crisis is namelijk zwak. Volgens hem is dat te wijten aan

“slecht monetair en fiscaal beleid”. De 62-jarige Amerikaan geeft aan dat Denemarken geen euro heeft, maar wel het monetair beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) volgt. Het Noord-Europese land heeft bezuinigd, terwijl daar gezien de lage leenkosten in de markt geen aanleiding toe was.

Thomas Woods laat zich juist regelmatig uit tegen dergelijke interventies in de vrije markt. Hij wijst bijvoorbeeld op het opblazen van zeepbellen en een misallocatie van kapitaal richting bedrijven die geen economische basis (meer) hebben. Woods richt zich ook op een ander

neveneffect van publiek beleid: het ontbreken van prikkels. Daarbij kwam aan bod dat ruimhartige voorzieningen de prikkel kunnen wegnemen om te werken. Zo kan beleid dat erop gericht is om werklozen te helpen juist leiden tot langdurige werkloosheid. Paul Krugman weerspreekt dit in zijn column, maar in zijn eigen economieboek onderkent hij het bestaan van dit fenomeen wel.

GELUKKIGE BEVOLKING

Mocht overheidsbeleid niet de verklaring zijn voor de welvaartsontwikkeling in Denemarken, dan kan deze mogelijk wel het geluk van de bevolking verklaren.

Ook hierbij plaatst Woods een kanttekening. Als het aankomt op dit soort voordelen is steeds opnieuw stimulering nodig voor dezelfde geluksfactor. Krijg je bijvoorbeeld een mooie auto, dan levert dat weliswaar een dosis vreugde op, maar op termijn wordt dat onderdeel van de verwachtingen in je leven en neemt het gelukseffect af. Dat gebeurt ook met de verzorgingsstaat. Deze wordt dan onderdeel van de verwachting onder de bevolking.

LESSEN VOOR NEDERLAND

Hoewel de meningen over het Deense groeimodel verdeeld zijn, blijft het een feit dat Denemarken hoge ogen gooit op terreinen als productiviteit, geluk en het bedrijfsklimaat. Hoe scoort Nederland op deze statistieken?

Net als Denemarken scoort Nederland in vergelijking tot andere landen goed op de geluksindex en de arbeidsproductiviteit. Maar als het gaat om het gemak van zakendoen, valt Nederland uit de toon.

In de ranglijst van de Wereldbank moet Nederland genoegen nemen met plaats 28, net boven Slowakije, maar onder Frankrijk.

DENEMARKE STAAT IN DE TOP 3 VAN GELUK- KIGSTE LANDEN EN IN DE TOP 3 VAN MEEST BEDRIJFS- VRIENDELIJKE

Zo moeten ondernemers in Nederland rekening houden met fors meer procedures, kosten en tijd om bouwvergunningen te krijgen, meer kosten en procedures om bijvoorbeeld land en gebouwen te registreren en duurt het langer om disputen in rechte op te lossen.

Ook uit de jaarlijkse concurrentieranglijst van de Zwitserse Denktank The World Economic Forum blijken dat er verbeterpunten voor Nederland zijn. Denemarken scoort beter op de flexibiliteit op de arbeidsmarkt en macro-economische factoren als inflatie en staatsschuld.

Zo is Denemarken niet alleen voor de Verenigde Staten, maar ook voor Nederland een inspiratiebron.

Het Scandinavische land staat weliswaar vooral bekend om zijn uitgebreide verzorgingsapparaat, het is vooral het Deense bedrijfsklimaat waar we wat van kunnen leren. Want daarin blinkt Denemarken pas echt uit.

